

Gavin O'Brien verkiest een goede nachtrust boven de hoogste winst

Basic boeren in Australië

De uitdrukking 'no worries' – maak je geen zorgen – wordt wel eens bestempeld als het levensmotto van de inwoners van Australië. Boeren 'down under' worden echter voortdurend geconfronteerd met extremen in weer en marktomstandigheden.

Gavin O'Brien kiest daarom voor een simpel bedrijfssysteem

tekst **Wichert Koopman**

Pretty basic'. Met een onmiskenbaar Australisch accent omschrijft Gavin O'Brien in twee woorden zijn bedrijfsopzet. Samen met zijn vrouw, ouders, een vaste en enkele losse medewerkers melkt hij 500 koeien op 200 hectare grond in het plaatsje Yeo, 150 kilometer ten westen van Melbourne. Een afdak voor de eenvoudige swingovermelkstal en een schuurtje voor de jongste kalveren zijn de belangrijkste gebouwen.

Automatisering kent het bedrijf niet en de mechanisatie is beperkt. Op de jongste kalveren na loopt het vee jaarrond buiten. De winters in dit deel van Australië zijn met een dagtemperatuur van 13 graden Celsius gemiddeld dan ook mild, maar wel nat. De zomers zijn droog, waarbij de gemiddelde dagtemperatuur zo'n 20 graden Celsius bedraagt. Voor één of enkele dagen kan het kwik soms echter flink stijgen.

Melk produceren gaat in Australië het ge-

makkelijkst in de winter en het voorjaar als het gras volop groeit. Ondanks de droge zomers is het klimaat in de staat Victoria groeizaam. 'Bij voldoende vocht explodeert soms de grasgroei als in het voorjaar de temperatuur plotseling stijgt. Van het ene op het andere moment hebben we dan in plaats van te weinig te veel gras voor de koeien. We laten dan een deel van de percelen liggen om kuilgras of hooi te maken ter overbrugging van droge periodes', legt O'Brien uit. Zo is zijn bedrijf met bijna 20.000 kilo melk per hectare in de meeste jaren zelfvoorzienend voor ruwvoer. Gemiddeld groeit er 15 ton droge stof aan gras per jaar.

Hersteljaar na paniek

Koeien melken in dit deel van de wereld betekent voortdurend inspelen op sterk wisselende omstandigheden, zoveel maakt het verhaal van O'Brien wel duidelijk. Hij vertelt bijvoorbeeld hoe zelfs

bij geharde ondernemers vorig jaar de paniek toesloeg. De gemiddelde melkprijs was met 23 eurocent per liter laag en door de droogte was er een schreeuwend voertekort. 'Uiteindelijk werd hooi dat voor export naar Japan bestemd was, op de binnenlandse markt aangeboden', vertelt hij. 'Maar de prijs was exorbitant hoog.' Het lopende melkjaar, dat begin mei eindigt als alle koeien worden drooggezet, kende een positiever verloop. O'Brien bestempelt het als een 'hersteljaar'. De melkprijs komt uit op ongeveer 34 cent, de koeien begonnen wat schraal aan hun lactatie, maar bleven goed op de melk en er is voldoende voer gewonnen om de droge periode te overleven. Toch kende ook dit jaar extremen. Zo liep de temperatuur in januari – het midden van de Australische zomer en de periode dat de foto's voor deze reportage werden geschoten – dagen achter elkaar op tot recordhoogtes van meer dan 40 graden.

Liever rustperiode dan toeslag

De Australiër is van mening dat een simpel 'low-input'-bedrijfssysteem het beste antwoord biedt op de grillen van het weer en de markt. De koeien produceren hun melk zo veel mogelijk op basis van weidegras. In de melkstal krijgen ze, onafhankelijk van productie of lactatiestadium, twee maal daags 2,5 kilo krachtvoer. Dit aanvullende voer bestaat voornamelijk uit granen, maar afhankelijk van het grasaanbod wordt dit soms gemengd met

Koeien melken in Australië is inspelen op extreme omstandigheden

Gavin O'Brien

Met een koppel kalveren en 130 hectare grond als startkapitaal bouwde de van oorsprong Nieuw-Zeelandse familie O'Brien in twintig jaar tijd in Australië een robuust melkveebedrijf op. In het plaatsje Yeo, 150 kilometer ten westen van Melbourne, melken Gavin en Wendy O'Brien samen met hun (schoon)ouders Les en Dawn inmiddels 500 koeien in een 'low input'-bedrijfsstelsel.

Melkproductie:	3,75 miljoen liter
Aantal koeien:	500 met 200 stuks jongvee
Grond:	200 ha, voornamelijk gras
Productie:	7500 4,34 3,43

eiwitbronnen als koolzaad of lupine. Als in een natte periode de kwaliteit van het weidegras te veel terugloopt, brengt O'Brien het rantsoen in balans met kwalitatief hoogwaardig hooi.

De veehouder hanteert een seizoensmatig afkalfpatroon, zodat de productiecurve van de koeien zo veel mogelijk gelijk oploopt met de productiecurve van het gras. 'Begin mei zetten we alle koeien droog en kunnen we even een normaal mensenleven leiden', vertelt O'Brien lachend. Begin juli, het midden van de Australische winter, begint het afkalfseizoen.

Ook 'down under' betalen de zuivelfa-

brieken een toeslag op de melkprijs in periodes dat het aanbod van melk laag is. Sommige veehouders spelen hierop in door koeien ook in de zomer te laten afkalven. O'Brien ziet dat niet zitten. 'Die toeslag is heel aantrekkelijk, maar je moet ook veel moeite doen en kosten maken om de koeien in de droge tijd volop melk te laten produceren. Dat doe ik mezelf en de koeien niet aan.'

Meer melk bij zelfde maat

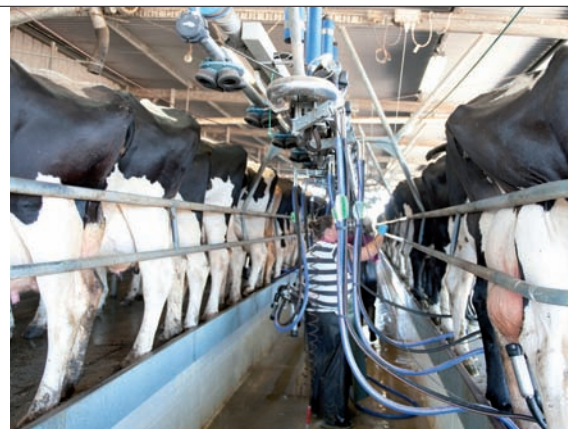
Melk wordt in Australië uitbetaald op basis van 'milk solids', dat wil zeggen kilogrammen vet en eiwit bij elkaar opgeteld. Afhankelijk van het verloop van het groeiseizoen produceren de koeien op het bedrijf van de O'Briens tussen de 570 en 600 kilo kilogrammen milk solids per lactatie. Bij een vetgehalte van 4,3% en een eiwitgehalte van 3,4% komt dat neer op 7400 tot 7800 kg melk.

Voor de komende jaren zoekt de veehouder zijn uitdaging in het verder optimaliseren van het huidige bedrijfsstelsel. 'Ik streef naar een productie van 620 kilo milk solids per koe per jaar', geeft hij aan. Ook fokkerij kan aan de ambities van de veehouder nog een belangrijke bijdrage leveren. Jaarlijks koopt hij zeshonderd doses sperma van vijf verschillende stieren. De dieren die hieruit niet drachtig worden, krijgen een eigen stier als partner. De fokwaarden voor kilogrammen vet en eiwit en karakter zijn de belangrijkste kenmerken bij de stierkeuze. Daarnaast streeft O'Brien naar koeien met een gemiddelde hoogtemaat, met name om vertrapping in natte periodes te beperken. 'Het maakt een groot verschil of er 500 koeien van 800 kilo rondlopen of 500 koeien van 500 kilo', zo legt hij uit.

De veehouder koopt sperma in bij CRV Australia. Naast stieren uit Nieuw-Zeeland stond in het verleden een Hollandse naam als Grandprix op de inseminatielijst. Binnenkort kalven de koeien onder andere af van Big Winner.

Niet altijd de hoogste winst

Een verdere intensivering van de bedrijfsvoering door meer koeien te gaan melken ziet de ondernemer niet zitten. 'De verleiding is groot om in een groeizaam jaar of bij een hoge melkprijs meer koeien te gaan melken. Maar vaak kom je jezelf het jaar erop tegen als je veel duur voer moet aankopen. Met 500 koeien op 200 hectare kan ons bedrijf schommelingen in de voerproductie nu meestal goed opvangen. We halen misschien niet altijd de hoogste winst, maar we kunnen 's nachts tenminste wel rustig slapen.'

Van boven naar beneden:

- Melken in een eenvoudige swingovermelkstal
- Al het vee loopt j-aarrond buiten
- Een afdak voor de melkstal is het belangrijkste bedrijfsgebouw
- Voer wordt gewonnen om droge periodes te overbruggen